

Voedselallergie

Wat is voedselallergie?

Voedselallergie is een ongewenste reactie van het lichaam op bepaalde bestanddelen in het voer, meestal de eiwitten in het voer.

En we spreken van een allergie als het afweerapparaat de oorzaak is.

Het afweerapparaat van het lichaam heeft tot taak om indringers uit te schakelen. Dat doet het afweerapparaat door middel van witte bloedcellen die de indringer gewoon opeten of door middel van cellen die afweerstoffen produceren die de indringer verlammen en onschadelijk maken.

We moeten dan denken aan indringers zoals bacteriën en virussen.

Het onschadelijk maken van indringers gaat meestal geruisloos, we merken er niets van, maar soms is de afweerreactie te fel of veel te massaal en zien we er de verschijnselen van: een overmatige afweerreactie.

Stel nu dat het afweerapparaat zich niet alleen is gaan richten op bacteriën en virussen, maar zich is gaan richten op de eiwitten die met de voeding worden opgenomen. Dat is een groot probleem, want we moeten wel eiwitten opnemen met de voeding om in leven te blijven.

Dat zou bijvoorbeeld kunnen gebeuren als het slijmvlies van de darmen beschadigd is geraakt bij een fikse diarree, waardoor eiwitten die niet voldoende verteerd zijn in hun geheel dwars door het beschadigde darmslijmvlies in het bloed terecht komen en als indringer worden beschouwd.

Als er na opname van eiwitten met de voeding een overmatige afweerreactie tegen die eiwitten optreedt spreken we van een echte voedselallergie.

Wat is voedselintolerantie?

Dat is een veel vaker voorkomende kwaal, waarbij ook een ongewenste reactie op voedselbestanddelen optreedt, maar waarbij het afweerapparaat niet betrokken is. De hond verdraagt het voedsel niet, kan het voer niet verwerken.

Bijvoorbeeld: het dier mist een enzym en kan het voedsel niet verteren, of er zitten giftige stoffen in het voedsel die de oorzaak zijn. Nog vaker weten we de oorzaak echt niet.

Wat is voedselovergevoeligheid?

Dat is de beste benaming voor de verzameling problemen: voedselallergie + voedselintolerantie. Want meestal spelen meerdere soorten overgevoelighedsreacties tegelijk een rol. Dus zowel die waarbij het afweerapparaat de hoofdrol speelt (voedselallergie) als die waarbij andere mechanismen de hoofdrol spelen (voedselintolerantie).

Welke stoffen in de voeding veroorzaken de problemen?

Dat is onduidelijk, maar meestal zijn het de eiwitten in de voeding, om precies te zijn: de glycoproteïnen. Die komen voor in vlees (vooral rund en kip), melk, eieren, vis, granen, soja. Zowel in blikvoerders als in droogvoerders.

Welke verschijnselen horen bij een voedselovergevoeligheid?

Jeuk is het meest voorkomende verschijnsel. Die jeuk is niet aan een bepaald seizoen gebonden, immers het dier eet elke dag.

De meeste verschijnselen zien we aan de huid van kop, oren, poten, oksels, liezen en buikhuid: roodheid, pustels, kaalheid, verdikking en verkleuring van de huid.

Zeer vaak is een voortdurende oorontsteking aanwezig.

Naast jeuk en huidafwijkingen is het ook mogelijk dat maag en darmen overgevoelig reageren (braken, diarree, buikpijn), soms treedt benauwdheid op of zelfs toevallen.

De problemen worden bij de hond vaak al voor de leeftijd van 6 maanden opgemerkt, maar kunnen ook pas veel later voor het eerst optreden.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

Allereerst moet worden uitgesloten dat we op het verkeerde spoor zitten. Want erg veel andere kwalen zien er hetzelfde uit. Daarom moeten altijd eerst alle aanwezige huidinfecties (door bacteriën en door gisten) worden behandeld. We moeten zeker weten dat er geen parasieten meer in en op de huid rondkruipen, zoals vlooiën en mijten.

En het vaakst is atopie ("hooikoorts") de kwaal die de problemen veroorzaakt, maar die niet te onderscheiden is van voedselovergevoeligheid.

Het zou fijn zijn als we een bloedonderzoek hadden waarmee voedselovergevoeligheid kan worden aangetoond, maar helaas, de beschikbare testen zijn volledig onbetrouwbaar.

Dus gaan we een totaal ander voer geven als wat de hond tot nu toe kreeg.

We willen een dieet geven waarin niet de eiwitten zitten waar het dier overgevoelig voor is.

Maar we weten niet welke eiwitten.

Dan zijn er 2 mogelijkheden: we geven een dieet waarin eiwitten zitten die afkomstig zijn van dieren waarvan we zeker weten dat de hond die nog nooit in zijn leven heeft gekregen via de voeding, bijvoorbeeld een dieet op basis van paardenvlees, geitenvlees, hertenvlees, eend, struisvogel of konijn.

Dat testdieet kunnen we zelf maken, bijvoorbeeld een dieet van gekookt paardenvlees met aardappelen. maar de hoeveelheden zijn erg onpraktisch als we een wat grotere hond gaan testen. Dus zijn er nu ook droge dieetvoerders verkrijgbaar waarvan de fabrikant garandeert dat er maar één enkele soort eiwitten in zit, bijvoorbeeld 100% eend.

Een beter plan is een dieet te geven op basis van gehydrolyseerde eiwitten. De eiwitten in die dieetvoerders zijn in kleine, hele korte stukjes "geknipt", het zijne hele korte eiwitjes geworden, waardoor ze in het lichaam geen overgevoeligheidsreactie kunnen opwekken.

Als testdieet wordt dit laatste type dieetvoer nu het meest gebruikt.

Let op of er op de zak staat: gehydrolyseerde eiwitten, "hydrolysed protein".

Dat dieetvoer krijgt de hond dan gedurende minstens 10 weken achter elkaar, en NIETS daarnaast, behalve water. Een stukje fruit mag, maar verder echt NIETS anders geven.

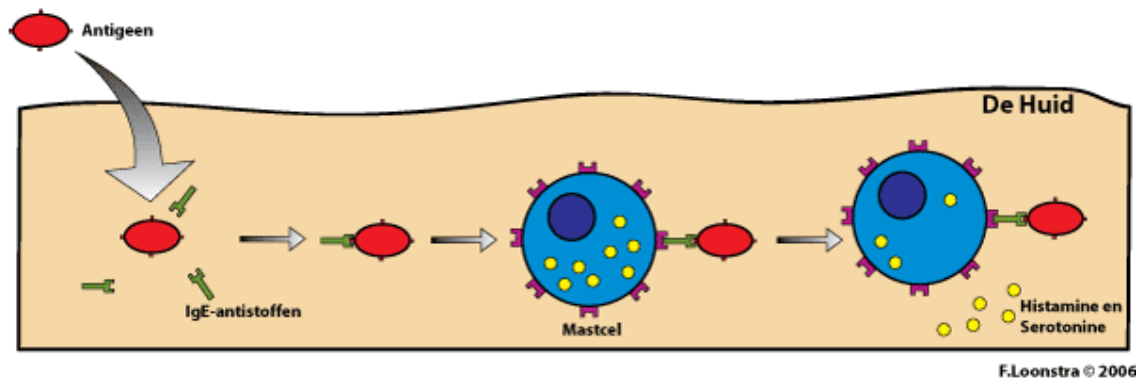
Stel: de hond knapt goed op en heeft geen problemen meer.

Dan gaan we na die 10 weken de provocatietest doen.

We geven weer "gewoon" hondenvoer en kijken of de problemen dan terugkomen.

In een aantal gevallen blijven de problemen weg, de hond is genezen !

In een aantal gevallen komen de problemen binnen 2 weken weer terug en is de diagnose voedselovergevoeligheid erg waarschijnlijk.

Hoe dan verder met de behandeling?

Bij een duidelijke voedselovergevoeligheid gaan we dan weer terug naar het dieetvoer op basis van gehydrolyseerde eiwitten.

Een groot aantal eigenaren slaat de provocatietest over, want ze zijn zo blij dat de problemen achter de rug zijn, dat ze doorgaan met het testdieet.

Dat kan ook goed, de voeders zijn geschikt om levenslang te voeren.

Later kan geprobeerd worden of bepaalde eiwitten wel verdragen worden. De hond krijgt dan een dieet met één enkele eiwitbron, bijvoorbeeld eiwitten die voor 100% afkomstig zijn van eend.

Een tijdelijke terugval kan altijd optreden. Immers elke hond eet wel eens wat op wat niet de bedoeling was of krijgt per ongeluk verkeerde voeding. Maar dan zal de situatie zich meestal snel herstellen.

Medicijnen tegen een voedselovergevoeligheid zijn er niet. Zelfs corticosteroiden (prednisolon) helpen slecht.

De diëten op basis van gehydrolyseerde eiwitten of op basis van één enkele eiwitbron worden hypo-allergene diëten genoemd. Ze worden ook vaak gebruikt bij honden met atopie ("hooikoorts") omdat bij het gebruik van dergelijke hypo-allergene diëten de jeuk afneemt en er minder medicijnen gebruikt hoeven te worden. Dat komt met name omdat dit type dieetvoer een hoog gehalte aan omega-3 en omega-6 vetzuren bevat, afkomstig uit visolie en borageolie.

Een dier krijgt jeuk als alle prikkelende factoren, zogenaamde allergenen, in zijn omgeving een bepaalde drempel overschrijden, de jeukdrempel. Die wordt overschreden door de optelsom van alle jeukprikkelers: stress + een droge huid + huidinfecties + allergenen uit de omgeving (die atopie veroorzaken) + allergenen uit de voeding (die voedselovergevoeligheid veroorzaken). Alle prikkelende factoren uit de omgeving verwijderen gaat niet. Maar we kunnen wel zorgen voor een minder droge huid (voeding, verzorging, wassen met goede shampoo etc.), minder huidinfecties (verzorging, wassen met goede shampoo, medicijnen) en minder prikkelende stoffen uit de voeding (hypo-allergeendieet). En dan komen we onder de jeukdrempel uit en heeft de hond weer een plezierig leven.

Vraag uw dierenarts om een goed voedingsadvies, hij of zij ziet elke dag de problemen die voortkomen uit "verkeerde" voeding en kan u een juist advies geven.

*Bronvermelding:
GELRE Dierenartsen
Dierenkliniek Lichtenvoorde
Anton Vos, dierenarts*